

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії та
ерготерапії
Навчальний рік 2021

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Медична реабілітація»

(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «228» Педіатрія

(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) Педіатрія

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) «Педіатрія»

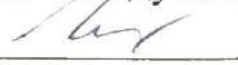
Першого/другого/третього(бакалаврського/магістерського/освітньо-наукового)
рівня вищої освіти (обрати потрібне)

Курс 5

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
спортивної, фізичної та
реабілітаційної медицини, фізичної
терапії та ерготерапії

Протокол від
“30” серпня 2021 року № 1

В.о завідувача кафедри

(підпис)

А.Г. Істомін
(ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем професійної
підготовки педіатричного
профілю

(назва)

Протокол від
“30” серпня 20201 року № 1

Голова

(підпис)

М.О. Гончарь
(ініціали, прізвище)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Істомін А.Г. В.о. завідувача кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії та ерготерапії, докт.мед.наук, професор;

2. Латогуз С.І. доцент кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії та ерготерапії, к.мед.н;

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Латогуз Сергій Іванович
Інформація про викладача	Латогуз Сергій Іванович – кандидат медичних наук, доцент кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії та ерготерапії, спеціалізація «Спортивна медицина та лікувальна фізкультура».
Контактний тел.	+380660172872
Е-mail:	si.latohuz@knmu.edu.ua
Інформація про консультації: <u>очні консультації</u> розклад: місце проведення: <u>он-лайн консультації</u>	вівторок з 13.00 до 15.00 четвер з 13.00 до 15.00 Університетська клініка ХНМУ, вул. Олександра Шпейєра, 4 за попередньою домовленістю, http://31.128.79.157:8083/mod/bigbluebuttonbn/view.php?id=27208
Локація	 <p style="text-align: right;">вул. Олександра Шпейєра, 4</p>

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Медична реабілітація» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Педіатрія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності «Педіатрія»

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Як самостійна галузь медичних знань, вона вивчає науково обґрунтовані основи раціонального застосування засобів та методів фізичної культури й інших фізичних факторів для відновлення здоров'я, працездатності і якості життя людини, які були порушені внаслідок захворювань, травм або інших ушкоджень. Метою вивчення дисципліни є набуття студентами знань про засоби найбільш ефективного і раннього повернення хворих та інвалідів до побутових і трудових процесів.

На сучасному етапі в системі медичної реабілітації хворих значне місце належить одному з найважливіших засобів реабілітації – лікувальній фізичній культурі. Лікувальна фізична культура є методом активної, функціональної, патогенетичної й тренуючої терапії і відображає принципи активного відновного лікування, що знаходиться в повній відповідності з реабілітаційним напрямком у сучасній клінічній медицині. Недооцінка цього методу нерідко приводить до збільшення термінів лікування і виникненню різних функціональних порушень або більш серйозних ускладнень а іноді й до втрати працездатності. Сучасна практика охорони здоров'я передбачає застосування реабілітації на всіх етапах лікування (стаціонар, поліклінічне відділення, санаторно-курортне лікування). Медичну реабілітацію проводять з урахуванням спадкоємності етапів реабілітації і поєднання з фізіотерапевтичними методами лікування, мануальною терапією, голкорексфлексотерапією та іншими методами лікування у відділеннях відновлювального лікування, центрах професійної реабілітації і в комбінованих (медичних і професійних) реабілітаційних центрах. Така схема відповідає розробкам Експертного комітету ВООЗ з питань реабілітації, а також міжнародним уявленням про побудову реабілітаційних центрів різного напрямку.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування в студентів адекватних уявлень про їхню майбутню діяльність, особливості професії й тих вимог, які будуть пред'явлені майбутньому фахівцеві з вищою освітою. Медичні ВНЗ повинні готувати всебічно розвинених спеціалістів, які б володіли теоретичними знаннями і практичними навичками та вміннями застосування медичної реабілітації в своїй лікувально-профілактичній роботі.

Міждисциплінарні зв'язки:

Базується на базових знаннях, вміннях, навичках, які отримані раніше при вивченні анатомії людини, фізіології людини, патофізіології, пропедевтики внутрішніх хвороб, загальної хірургії, акушерства та гінекології, педіатрії й інтегрується з цими дисциплінами.

Пререквізити

Медична реабілітація як навчальна дисципліна базується на вивченні студентами анатомії людини, медичної біології, медичної хімії, медичної та біологічної фізики, фізіології, патофізіології, гігієни та екології, фармакології, пропедевтики внутрішньої медицини, пропедевтики педіатрії й інтегрується з цими дисциплінами; забезпечує послідовність та взаємозв'язок з внутрішньою медициною, хірургією, травматологією й ортопедією, неврологією, педіатрією, акушерством і гінекологією та іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами.

Постреквізити

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін протягом 5 років навчання, є базою для підготовки до ліцензійного іспиту ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE -

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття студентами знань про засоби найбільш ефективного і раннього повернення хворих та інвалідів до побутових і трудових процесів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення визначення поняття «реабілітація», «відновне лікування».
- вивчення основної мети реабілітації в медицині.
- вивчення медичної реабілітації, її завдання та складові, державні заклади і громадські організації, які причетні до медичної реабілітації.
- вивчення основних завдань медичного контролю.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні:

Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні спеціалізовані задачі в нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності в мультидисциплінарному контексті на основі концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у галузі охорони здоров'я, із здатністю зрозумілого і аргументованого донесення висновків до фахівців і нефахівців, а також є основою для оригінального мислення, продовження навчання з високим ступенем автономії та проведення досліджень

загальні:

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК2 – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК3 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК5 – Здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.

ЗК6 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою.

ЗК7 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8 – Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК9 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК10 – Прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні (фахові, предметні):

ФК1 – Навички опитування.

ФК2 – Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ФК3 – Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

ФК4 – Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань.

ФК5 – Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.

ФК6 – Здатність до діагностування невідкладних станів.

ФК7 – Здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги.

ФК8 – Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.

ФК9 – Навички виконання медичних маніпуляцій.

ФК12 – Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду.

ФК13 – Здатність до проведення експертизи працездатності.

ФК14 – Здатність до ведення медичної документації.

ФК17 – Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, проведення заходів щодо забезпечення якості та безпеки медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.

ФК18 – Здатність до проведення заходів щодо організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню, та проведення маркетингу медичних послуг.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 – здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді.

ПРН 2 – знання психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення.

ПРН 3 – здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій.

ПРН 4 – збір інформації про пацієнта.

ПРН 5 – оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень.

ПРН 6 – встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання.

ПРН 7 – визначення характеру, принципів лікування захворювань.

ПРН 8 – визначення необхідної дієти при лікуванні захворювань.

ПРН 9 – визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду.

ПРН 10 – діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.

ПРН 11 – проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.

ПРН 12 – планування профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.

ПРН 13 – проведення лікувально-евакуаційних заходів

ПРН 15 – виконання медичних маніпуляцій.

ПРН 16 – оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення.

ПРН 17 – ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації.

ПРН 18 – здатність здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я.

ПРН 20 – здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі.

ПРН 21 – сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

Зв'язок – здатність до усного спілкування, написання, подання, прослуховування.

Люб'язність – манери, етикет, діловий етикет, кажу, будь ласка, і дякую вам, шанобливо.

Гнучкість – адаптивність, бажання змінюватися, навчання протягом усього життя, приймає нові речі, налаштовує, навчає.

Цілісність – чесна, етична, висока моральність, має особисті цінності.

Міжособистісні навички – приємність, привабливість, почуття гумору, дружність, вихованість, співпереживання, самоконтроль, терпимість, комунікабельність.

Позитивне ставлення – оптимістичний, захоплений, заохочувальний, щасливий, впевнений.

Професіоналізм – діловий, добре одягнений.

Відповідальність – підзвітна, надійна, виконує роботу, винахідлива, самодисциплінована, хоче робити добре, сумлінно, здоровий глузд.

Командна робота – кооператив, працюють разом з іншими, приємні, сприятливі, корисні, спільні.

Робоча етика – працьовитий, готовий працювати, лояльний, ініціативний, мотивований вчасно.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Кількість кредитів – 3	22 «Охорона здоров'я»	Нормативна (за вибором)	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 228 «Педіатрія» (шифр і назва) Спеціалізація: Педіатрія	Рік підготовки:	
		5-й	-
		Семестр	
		9-й	10-й
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 20 самостійної роботи студента - 70	Освітній ступінь: другий магістерський ОПП «Педіатрія»	Лекції	
		-	-
		Практичні, семінарські	
		20 год.	-
		Самостійна робота	
		70 год.	-
Індивідуальні завдання:		-	
Вид контролю: залік			

2.1. Опис дисципліни

2.2.1. Практичні заняття

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Основи лікувальної фізичної культури. Засоби та форми. Комплекси вправ ЛФК	5	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, дискусія	Усне опитування (індивідуальне); тестовий контроль
2	Лікувальний масаж. Основні та допоміжні прийоми.	5	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, дискусія	Усне опитування (індивідуальне); тестовий контроль
3	Психологічна, професійна, педагогічна, соціальна реабілітація.	5	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація,	Усне опитування (індивідуальне)

			презентація, дискусія	не); тестовий контроль
4	Медична реабілітація пацієнта терапевтичного, хірургічного, неврологічного профілю.	5	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, дискусія	Усне опитування (індивідуальне); тестовий контроль
	Всього годин	20		

2.2.2. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Основи лікувальної фізичної культури. Засоби та форми. Комплекси вправ ЛФК	10	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, дискусія	Усне опитування (індивідуальне); тестовий контроль
2	Лікувальний масаж. Основні та допоміжні прийоми.	20	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, дискусія	Усне опитування (індивідуальне); тестовий контроль
3	Психологічна, професійна, педагогічна, соціальна реабілітація.	20	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, дискусія	Усне опитування (індивідуальне); тестовий контроль
4	Медична реабілітація пацієнта терапевтичного, хірургічного, неврологічного профілю.	20	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, дискусія	Усне опитування (індивідуальне); тестовий контроль
	Всього годин	70		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Система оцінювання та вимоги (види контролю, методи контролю, форми контролю, критерії оцінки рівня знань, умови допуску до підсумкового контролю)

При вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий семестровий контроль. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди студентів із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти пропонується альтернативний варіант (*за вибором*): традиційні види завдань: написання контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотації, рецензування, цитування, тези першоджерел, доповнення лекцій).

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Підсумковий семестровий контроль проводиться після завершення вивчення дисципліни у формі заліку:

- залік - проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни та передбачає врахування ПНД та перевірку засвоєння усіх тем з дисципліни. Оцінка проведення заліку (або перехідного заліку) визначається у балах від 120 до 200 та відміткою заліку – «зараховано», «не зараховано».

Оцінювання успішності навчання студентів за ЕСТС організації навчального процесу (залік)

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо

4.5-4,51	180	3.72-3,73	149
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139

3.2. Питання до заліку:

1. Поняття «медична реабілітація». Засоби, форми та методи. Періоди та етапи реабілітації.

2. Фізичні вправи – основний засіб фізичної реабілітації. Механізми лікувальної дії фізичних вправ. Класифікація фізичних вправ.

3. Показання та протипоказання до призначення лікувальної гімнастики.

4. Режим рухової активності. Показання до призначення рухових режимів на стаціонарному, санаторному і амбулаторно-поліклінічному етапах реабілітації, їх задачі і зміст.

5. Основи лікувального масажу. Обладнання та санітарно-гігієнічні вимоги до масажного кабінету.

6. Види масажу. Показання та протипоказання до призначення масажу. Механізми лікувальної дії масажу на організм.

7. Основні прийоми масажу.

8. Показання та протипоказання до призначення засобів фізичної реабілітації при захворюваннях серцево-судинної системи.

9. Завдання та особливості методики ФР при інфаркті міокарда з переліком спеціальних вправ.

10. Завдання та особливості методики ФР при ішемічній хворобі серця з переліком спеціальних вправ.

11. Завдання та особливості методики ФР при гіпертонічній хворобі та гіпотензії з переліком спеціальних вправ.

12. Показання та протипоказання до призначення засобів фізичної реабілітації при бронхолегеневій патології.

13. Завдання та особливості методики ФР при гострому бронхіті та пневмонії з переліком спеціальних вправ.

14. Завдання та особливості методики ФР при хронічному бронхіті, бронхіальній астмі та плевриті з переліком спеціальних вправ.

15. Показання та протипоказання до призначення засобів ФР при захворюваннях органів травлення.

16. Завдання та особливості методики ФР при хронічному гастриті та виразковій хворобі дванадцятипалої кишки з переліком спеціальних вправ.

17. Показання та протипоказання до призначення засобів ФР при захворюваннях нирок та порушеннях обміну речовин. Особливості методик ФР при ожирінні та цукровому діабеті.

18. Показання та протипоказання до призначення фізичної реабілітації в хірургії.

19. Завдання і особливості методики ФР у передопераційний і післяопераційний періоди при оперативних втручаннях на органах черевної порожнини залежно від рухового режиму та перебігу післяопераційного періоду з переліком спеціальних вправ.

20. Завдання і особливості методики ФР у передопераційний і післяопераційний періоди при оперативних втручаннях на органах грудної порожнини залежно від рухового режиму та перебігу післяопераційного періоду з переліком спеціальних вправ.

21. Показання та протипоказання до застосування ФР при травмах опорно-рухового апарату.

22. Завдання та методика фізичної реабілітації в залежності від періоду (імобілізаційний, постімобілізаційний, відновний) та методу лікування. Обґрунтування вибору засобів та форм ФР.

23. Показання та протипоказання до застосування засобів ФР при ортопедичних порушеннях у дітей.

24. Особливості методики і спеціальні вправи при плоскостопості, порушеннях постави та сколіозі залежно від його ступеня.

25. Особливості методики і спеціальні вправи при уродженій м'язовій кривошії, уродженому вивиху стегна.

26. Показання та протипоказання до застосування засобів фізичної реабілітації при неврологічних захворюваннях.

27. Завдання та особливості методики ФР при гострому порушенні мозкового кровообігу (інсульті), лікування положенням, спеціальні вправи.

28. Особливості застосування ФР при закритих та відкритих травмах головного мозку.

29. Сучасні технології фізичної реабілітації хворих на дитячій церебральний параліч.

30. Показання та протипоказання до застосування засобів фізичної реабілітації при захворюваннях та травмах периферичної нервової системи.

31. Особливості відновно-компенсаторної терапії при невриті лицевого нерва, спеціальні фізичні вправи.

32. Окремі методики лікувальної гімнастики при невриті ліктьового і променевого нервів, радикуліті.

33. Фізична реабілітація при травматичних ушкодженнях спинного мозку.

34. Особливості методики використання фізичних вправ для жінок з нормальним перебігом вагітності залежно від триместру.

35. Особливості методики застосування фізичних вправ у пологах та післяпологовому періоді.

36. Показання та протипоказання до призначення засобів фізичної реабілітації в гінекологічній практиці.

37. Задачі та особливості ФР при хронічних запальних захворюваннях жіночих статевих органів, аномаліях положень матки, при розладах менструальної функції та функціональному нетриманні сечі.

38. Особливості фізичного виховання немовлят.

39. Задачі та особливості методики лікувальної гімнастики у дітей раннього віку при гострій пневмонії.

40. Задачі та особливості методики лікувальної гімнастики у дітей раннього віку при рахіті та гіпотрофії.

3.3. Контрольні питання

1. Поняття про реабілітацію
2. Мета, завдання та основи реабілітації
3. Етапи реабілітації
4. Основні принципи реабілітації
5. Аспекти реабілітації
6. Професійний аспект реабілітації
7. Стан ринку праці для інвалідів
8. Сучасний стан в сфері освіти інвалідів
9. Поняття про професійну реабілітацію інвалідів та її структура
10. Питання психологічної реабілітації
11. Психопрофілактика
12. Творча реабілітація як шлях адаптації дітей — інвалідів в суспільство
13. Педагогічна реабілітація
14. Фізична реабілітація, як складова частина медичної, трудової та соціальної реабілітації
15. Фізична реабілітація як комплексний процес: лікувальний масаж, фізіотерапія, фітотерапія, гігієна харчування, гартують процедури
16. Тонізуючі і трофічний вплив фізичних вправ
17. Сімейна реабілітація
18. Побутова реабілітація
19. Поняття про медичної реабілітації як системи соціально-економічних, медичних, психологічних заходів
20. Диференціювання фізичного навантаження в залежності від виду патології і стану хворого. Контроль впливу навантажень і стану хворого в процесі реабілітації.
21. Структура і організація реабілітаційних центрів
22. Загальна характеристика комплексних та індивідуальних реабілітаційних програм
23. Організація реабілітації в лікарнях, поліклініках, санаторіях, центрах реабілітації.
24. Адаптивна фізична культура — ефективний засіб реабілітації інвалідів
25. Історія виникнення адаптивних видів спорту
26. Доцільність використання адаптивних видів спорту
27. Адаптація спортом на світовому рівні
28. Внесок держави в розвиток спорту серед інвалідів

29. Завдання і заходи первинної та вторинної профілактик захворювань.
30. Хвороби цивілізації і причини їх виникнення.
31. Цілі і завдання диспансеризації населення.
32. Основні принципи профілактичної медицини.
33. Хвороби з спадковою схильністю.
34. Лікувально-профілактичні заходи при спадковій патології.
35. Лікувально-профілактичні заходи при стресових реакціях.
36. Основні принципи реабілітації хворих, інвалідів і членів їх сімей.
37. Основні принципи медичної деонтології та етики.
38. Умови, що сприяють оптимальному контакту лікаря (тренера, вихователя) з хворими (інвалідами) і членами їх сімей.
39. Міжнародна система організації реабілітації.
40. Карта індивідуальної програми реабілітації інваліда.

3.4. Індивідуальні завдання:

1. Підготовка реферату за темами для самостійного вивчення (5 балів).
2. Проведення самостійного фрагменту наукового дослідження (10 балів).
3. Пошук та опрацювання навчальних і науково-методичних ресурсів за темами для самостійного вивчення (5 балів).
4. Підготовка наукової доповіді на засіданні наукового гуртка та/або науково-студентській конференції (10 балів).
5. Участь у міжвузівській та/або всеукраїнській олімпіаді з дисципліни (10 балів).
6. Підготовка наукових публікацій: тез з збірниках науково-практичних конференцій, збірниках наукових праць, статей у фахових наукових виданнях (10 балів).

3.5. Правила оскарження оцінки

Апеляція студента щодо оцінки (кількості балів), отриманої на заліку у ХНМУ, повинна подаватись особисто не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки.

Апеляція розглядається не пізніше наступного дня після її подання у присутності студента.

Додаткове опитування студента при розгляді апеляцій не допускається.

Порядок подання і розгляду апеляції повинен бути оприлюднений та доведений до відома студента не пізніше ніж 7 днів до початку іспитів.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка.

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;

- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);

- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Використання електронних гаджетів.

Використання електронних гаджетів є основним і потужним інформаційним джерелом до вивчення курсу, адаптивним до сучасних вимог і сприяє входженню в сучасний європейський освітній простір. Гаджети забезпечують постійний зворотній зв'язок: «викладач-студент», «студент-студент», «студент-група студентів».

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності.

Кафедра фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я підтримує нульову толерантність до плагиату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагиатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Лечебная физическая культура: Справочник /Под ред. В.А. Епифанова. - 2-е изд. перераб. и доп. – М: Медицина, 2001. – 592 с.
2. Лечебная физкультура в системе медицинской реабилитации: Руководство для врачей / Под ред. А.Ф. Каптелина, И.П. Лебедевой – М.: Медицина, 1995. – 400 с.
3. Лікувальна фізична культура. Підручник /В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.П. Юшковська. – Одесса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 234 с.
4. Мухін В.М. Фізична реабілітація. – Видання друге, перероблене та доповнене. – Київ: Олімпійська література, 2005. – 248 с.
5. Sports Injury Prevention and Rehabilitation : Integrating Medicine and Science for Performance Solutions. Edited by David Joyce, Daniel Lewindon - Taylor & Francis Ltd, 2016. – 452 p.
6. Neurological Rehabilitation: Optimizing motor performance. By (author) Janet H. Carr, Roberta B. Shepherd. - Elsevier Health Sciences, 2010. – 376 p.

Допоміжна

1. Основи реабілітації, фізіотерапії, лікувальної фізичної культури і масажу / За ред. В.В. Клапчука, О.С. Полянської. – Чернівці: Прут, 2006. – 208 с.
2. Реабилитация кардиологических больных /Под ред. К. В. Лядова, В.Н. Преображенского. – М.: ГЭОТАР-Медико, 2005. – 288 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE
<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=398>

2. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

3. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

4. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

5. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

6. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

7. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:
http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

8. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:
http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

8. ІНШЕ -